

L'atenció a la diversitat a l'IES Algarb: el programa Alter

Rafael Recio de la Fuente

Carolina Garcia Machancoses

RESUM

El programa ALTER és considerat una modalitat del programa d'intervenció socioeducativa per a joves. Sorgeix com una iniciativa de pràctiques formatives en empreses (a diferència del PISE, que és un taller extern al centre i que es desenvolupa per aules) que tenen un caire preventiu i s'adreça a joves que tenen un risc elevat de fracàs escolar i problemes en l'àmbit social. En aquest article analitzam el programa ALTER de l'IES de l'Algarb d' Eivissa.

RESUMEN

El programa ALTER es considerado una modalidad del programa d'intervención socioeducativa para jóvenes. Surge como una iniciativa de prácticas formativas en empresas (a diferencia del PISE, que es un taller externo al centro y que se desarrolla por aulas) que tienen un cariz preventivo y se dirige a jóvenes que tienen un riesgo elevado de fracaso escolar y problemas en el ámbito social. En este artículo analizamos el programa ALTER de l'IES de l'Algarb d' Eivissa.

I. INTRODUCCIÓ

La Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) va introduir canvis substancials en l'organització educativa. L'ensenyament es va fer obligatori fins als setze anys i el fragmentà en dues etapes: l'educació primària –entre els sis i dotze anys– a les escoles de primària, i l'educació secundària –entre els dotze i setze anys– que s'havia de cursar als centres d'educació secundària (IES). Va definir l'educació secundària com una etapa que completa l'ensenyament bàsic i proporciona la possibilitat de continuar estudis posteriors de batxillerat o cicles formatius de grau mitjà, si l'estudiant aconsegueix els objectius que condueixen a obtenir el graduat en educació secundària (GES).

La gran aportació de la LOGSE al sistema educatiu ha estat, sense cap dubte, fer obligatori l'escolarització fins als setze anys, la qual cosa va comportar des del principi reticències entre el professorat dels antics instituts de Batxillerat, preocupats pels problemes derivats d'atendre un sector de l'alumnat sense motivacions reals, amb una suposada minva del nivell acadèmic, i l'augment de la conflictivitat a les aules. Posteriorment, hem vist que els reptes han estat de més envergadura, sobretot els derivats de la incorporació de l'alumnat més jove als centres: 1r i 2n d'ESO, però és especialment difícil el segon curs. Els darrers anys la tasca educativa s'ha complicat especialment, a causa de la forta immigració, amb alumnat que s'incorpora en qualsevol moment del curs acadèmic als centres educatius –principalment públics– i, en molts de casos, sense saber ni entendre la llengua catalana ni la castellana; a més, sovint els centres no disposen de programes d'atenció a l'alumnat que tingui necessitats educatives específiques. Tot això ha fet que la realitat diària dins les aules sigui molt complexa i heterogènia, derivada de les diferències culturals, econòmiques, d'origen, expectatives, de motivacions, necessitats i capacitats. A més, els canvis legislatius continus no han ajudat a assolir de manera plena una dinàmica de feina que hagi estat totalment compartida pels claustres de professors ni veure, per tant, els fruits derivats dels esforços dels centres educatius

a dur endavant els projectes (PIE, PALIC, PISE) que han elaborat després de moltes d'hores de reflexió i debat. Així, la LOCE desmuntava una part important de la LOGSE, ja que feia desaparèixer els conceptes de cicle i d'avaluació contínua. La nova concepció d'avaluació s'havia de basar en els continguts de les assignatures diferenciades i en els objectius; obligava a repetir curs amb més de dues assignatures no aprovades, una actuació que és totalment oposada al nostre PIE (haviem permès, amb caràcter excepcional, la promoció d'alumnes de 2n a 3r d'ESO, independentment de les matèries no superades), ja que enteníem la repetició com una mesura recuperadora i no punitiva, de manera que afavoríem el clima convivencial en els grups de 2n d'ESO. També establia itineraris a partir de 3r d'ESO que situava l'alumnat en funció de les seves capacitats i interessos, etc. Actualment la LOE deixa sense efectes la LOCE pel que fa als procediments d'avaluació. Ara és contínua i basada a assolir les capacitats bàsiques i a establir itineraris a 3r d'ESO. La LOE ha restablert, en part, l'esperit de la LOGSE i l'ha adaptat a la realitat actual del sistema educatiu. Ara permet que l'alumnat que tingui menys de setze anys, que s'hagi incorporat tardanament al sistema educatiu, o que, per manca d'interès i/o motivació, tingui un nivell educatiu baix, pugui accedir a programes d'iniciació professional (PQPI), li facilita la possibilitat de tornar al sistema educatiu i treure el títol del graduat en educació secundària.

2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ DE L'IES ALGARB EN L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT QUE PRESTEM

2.1. Àmbit socioeconòmic i l'entorn

L'IES Algarb va començar a funcionar l'any 1993 com a una extensió de l'IES Isidor Macabich, en una ubicació provisional a Can Cifre. El maig de 1995 ens vàrem traslladar a la localització actual, a la carretera de l'aeroport, km. 3, Can Raspais, a prop de Sant Jordi de ses Salines i del nucli turístic de Platja d'en Bossa, d'on prové el 70% de l'alumnat. La ubicació dificulta la participació social i cultural del centre en el municipi, així com en el desenvolupament d'activitats extraescolars, ja que obliga a fer servir transport escolar.

Administrativament depenem de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia. El centre també assumeix alumnes dels barris de Cas Serres, Figueretes i Cases Barates, extraradis del municipi d'Eivissa.

Respecte de la procedència de l'alumnat, al voltant del 70% ha nascut a l'illa, però un percentatge similar és castellanoparlant, la qual cosa ens fa pensar que són la segona generació de famílies procedents d'indrets diversos de l'Estat espanyol. Els darrers anys ha augmentat considerablement el nombre d'alumnes provinents de fora de l'Estat i són aproximadament el 8%. Actualment hi ha matriculats alumnes de 17 nacionalitats. Des que obrí l'IES Sant Agustí (curs 2003-2004), al nostre Institut ha disminuït el nombre d'alumnes matriculats i també el de fills de famílies d'origen eivissenc.

La font de riquesa de la zona prové principalment del sector terciari. Actualment el nivell socioeconòmic de les famílies dels nostres alumnes és predominantment mitjà-baix. Pel que fa al nivell acadèmic dels pares i mares, és fonamentalment l'elemental.

Un sector de l'alumnat (aproximadament un 10%) té situacions personals que podem qualificar de «difícils», com ara famílies desestructurades, amb problemes socials i/o econòmics i que s'impliquen poc en el procés educatiu dels fills, la qual cosa repercuteix directament en la convivència, motivació i en el rendiment acadèmic. Per acabar, hem de dir que el nostre centre amplia l'escassa oferta cultural de la zona gràcies als cursos i activitats extraescolars que organitza, en horari d'horabaixa, l'AMIPA: capoeira, teatre, handbol, dansa, informàtica, percussió, etc.

2.2. Àmbit acadèmic i organitzatiu

El curs 2007-2008 hem tingut un claustre format per 94 professors i 601 alumnes matriculats en 35 grups; 4 grups per nivell, de 1r a 4t d'ESO; dos grups de 1r; dos a 2n de batxillerat; sis cicles formatius, alguns dels quals es desenvolupen l'horabaixa; cinc de grau mitjà (Cures auxiliars d'infermeria, Perruqueria, Atenció socio sanitària, Farmàcia i Conducció d'activitats físiques al medi natural); per últim, un de grau superior (Dietètica) i el Programa de garantia social (Operari de jardins i vivers), que el curs que ve es convertirà en un PQPI (Programes de Qualificació Professional Inicial).

Tenim consolidats els programes específics d'atenció a la diversitat següents:

- Diversificació curricular: 9 alumnes a 3r ESO i 11 a 4t ESO
- Compensació educativa: 57 alumnes
- Necessitats educatives especials (integració): 14 alumnes
- Taller de llengua i cultura: 6 alumnes de taller i 10 de suport lingüístic
- Programa d'intervenció socioeducativa PISE i ALTER: 7 alumnes

Una de les prioritats principals de l'equip directiu ha estat impulsar actuacions consensuades per atendre l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques, i donar resposta a la diversitat creixent del centre, sempre sota una perspectiva integradora. En aquest sentit, vàrem ser dels primers centres de l'illa d'Eivissa que elaboràrem i desenvolupàrem el projecte d'intervenció educativa —PIE—, en concret des del curs 1999-2000. Aquest document el modifiquem i actualitzem anualment després d'avaluar-lo, fins l'actual 2007-2008. Al principi va partir de l'optimització de recursos humans i materials en funció de les característiques i necessitats concretes del nostre alumnat en el marc competencial i d'autonomia pedagògica i de gestió que la legislació atorga als centres educatius amb els objectius següents:

- Adaptar el sistema escolar a les necessitats dels alumnes.
- Prevenir situacions de fracàs escolar amb l'adopció de mesures i recursos prioritàriament a 1r d'ESO.
- Implicar les famílies en el procés d'aprenentatge de l'alumne. Fomentar la relació tutor-pares.
- Reduir el fracàs escolar. Disminuir, de manera prioritària, el percentatge d'alumnes repetidors que proporcionen per edat, però que tenen moltes d'assignatures pendents.
- Prevenir situacions de risc d'abandonament del sistema escolar i l'absentisme crònic i intermitent.
- Compensar les desigualtats d'accés, de permanència i promoció en el sistema educatiu dels alumnes que tenen desavantatges socials, econòmics, psíquics i físics.
- Aconseguir el funcionament correcte dels grups classe, en què els professors i alumnes es regeixin per unes normes bàsiques de convivència basades en el respecte mutu.
- Oferir una atenció educativa adequada a l'alumnat amb necessitats educatives associades a

situacions socials i/o culturals desfavorides i, de manera prioritària, a l'alumnat pertanyent a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge.

- Impulsar la coordinació amb els serveis socials de l'entorn i amb entitats privades sense afany de lucre que duen a terme activitats encaminades a la promoció i inserció de l'alumnat pertanyent a minories ètniques i altres sectors socials desfavorits.
- Impulsar un clima de debat a la CCP i al claustre per consensuar els mecanismes per atendre la diversitat del centre i les mesures de recuperació i reforç que cada departament didàctic ha d'adoptar per poder fer un seguiment adequat dels alumnes amb assignatures pendents a tota l'ESO.

Ha estat una tasca complexa i a la vegada enriquidora, basada en la reflexió, el debat, anàlisi i avaluació de les mesures proposades, les quals impliquen tota la comunitat educativa (professors, pares, alumnes, Administració i serveis socials). Hem adoptat mesures preventives d'atenció a la diversitat, de recuperació i reforç. També hem consolidat els programes de diversificació curricular, suport als alumnes amb necessitats educatives dins l'aula del grup, compensatòria, garantia social, taller de llengua i cultura, agrupaments flexibles a les àrees instrumentals, desdoblaments a les àrees pràctiques, seguiment de pendents i tutories individualitzades. Podem classificar aquestes mesures en els tipus següents:

- Mesures organitzatives i curriculars
- Mesures d'agrupament de l'alumnat
- Mesures d'acolliment i atenció a l'alumnat que desconeix les llengües oficials de la comunitat (PALIC)
- Mesures amb famílies i alumnes; impuls de les tutories compartides i individualitzades
- Mesures convivencials, concretades al Pla de convivència 2007-2008
- Mesures de cooperació amb els serveis educatius i socials externs al centre, especialment de seguiment de l'absentisme i de manteniment dels programes d'escolarització compartida: PISE i ALTER
- Mesures de formació del professorat: llenguatge de signes (el centre acull alumnat sord), resolució de conflictes i mediació

Actualment mantenim aquestes mesures i el curs 2007-2008 n'hem introduïdes d'altres per oferir més atenció a l'alumnat que s'incorpora al centre, que sol ser de 1r d'ESO. Les actuacions en aquest sentit són les següents:

- Reorganitzar el currículum del 1r curs d'ESO: proposta de globalització curricular amb la reducció del nombre de professors que imparteixen classe als alumnes de 1r d'ESO.
- Constituir dos grups de reforç de compensació educativa A+C / B+D amb currículums globalitzats (àmbits) i un nombre màxim de deu alumnes per grup.
- Assolir pautes d'actuació semblants a les desenvolupades en els centres de primària, com per exemple l'ús de l'agenda escolar per facilitar la transició dels alumnes de 1r d'ESO a l'IES.
- Reforçar i reorganitzar el taller de llengua i cultura amb la creació d'un grup d'acolliment (nivell 0) i un altre de nivell I.

Volem fer aquestes actuacions extensives a l'alumnat de 2n d'ESO el curs 2008-2009, ja que han tingut resultats molt bons (la promoció de 1r d'ESO ha estat superior al 85%).

Podem dir que al centre s'ha desenvolupat una cultura de participació i debat, sobretot a la CCP i al claustre. Hem fet una avaluació trimestral dels resultats acadèmics i anual de tots els projectes que hem dut a terme. A partir d'aquesta avaluació fem cada any les correccions que pertoquin.

3. ELS PROGRAMES D'INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA

Com hem dit, la LOGSE estableix l'obligatorietat de l'educació secundària fins als setze anys, però hi ha un sector de l'alumnat d'aquesta etapa que rebutja de ple la institució escolar (procediments, reglament, metodologia i continguts). Aquesta inadaptació a l'escola provoca, com a mínim, desmotivació i manca d'interès, però en alguns casos genera actituds negatives i comportaments disruptius a l'aula fins al punt que habitualment deriva en un elevat grau d'absentisme i, per últim, en l'abandó prematur de l'ensenyament.

El fracàs escolar i l'abandó dels estudis són fenòmens que afecten especialment els grups en risc d'exclusió social i són elements de primer ordre en la reproducció de la desigualtat social. Com a mesura preventiva d'aquestes situacions han estat els programes d'intervenció socioeducativa, que intenten fer una adaptació curricular molt específica que faci atractiva l'escolarització, amb l'objectiu de donar respostes més adients i tan individualitzades com sigui possible a la problemàtica d'aquest alumnat.

3.1. Antecedents: el programa pise (aules taller externes)

Els programes d'intervenció socioeducativa formen part de les mesures d'atenció a l'alumnat que són assenyalades en el RD 299/96, de 28 de febrer, d'ordenació de les accions adreçades a compensar les desigualtats en educació, i són una mesura extraordinària.

Les instruccions d'inici de curs de la Direcció General d'Ordenació i Innovació de l'any 2003-2004 fan una referència molt breu a aquests programes, dels quals indiquen que són de caràcter excepcional, i les característiques de l'alumnat que hi pot accedir; així consta textualment:

«Amb caràcter excepcional, alguns alumnes d'educació secundària obligatòria, menors de setze anys, amb dificultats greus d'adaptació a l'entorn escolar derivades de condicions especials de caràcter social, personal, o familiar, podran participar, com a mesura extraordinària, en determinats programes d'intervenció socioeducativa, un cop esgotades les mesures d'atenció personalitzada dissenyades en el projecte d'intervenció educativa. Aquests programes s'hauran d'atendre a les instruccions que es dictin oportunament».

La Conselleria d'Educació, a través de les Instruccions de la Direcció General d'Ordenació i Innovació, va regular específicament els programes d'intervenció socioeducativa per al curs 2004-2005. Els trets generals del programa PISE s'ajusten als punts següents:

I. Finalitats

- Atendre les necessitats educatives específiques de caràcter socioeducatiu de l'alumnat amb risc

d'exclusió escolar i/o social, per al qual les mesures ordinàries i extraordinàries aplicades en els centres educatius de secundària no han aconseguit els resultats desitjats.

- Facilitar el retorn a l'activitat acadèmica reglada.
- Fer possible l'accés a un lloc de feina i mantenir-lo.

2. Característiques generals del programa

- Es tracta d'una intervenció de caràcter transitori i extraordinari.
- Aquests programes es duen a terme amb la col·laboració dels consells insulars, ajuntaments, associacions i entitats sense ànim de lucre que tinguin un acord signat amb la Conselleria d'Educació i Cultura i que, per l'experiència que tenen i especialització, poden oferir activitats específiques complementàries adaptades a les necessitats derivades de la inadaptació al medi escolar.
- La incorporació de l'alumnat a aquests programes d'intervenció comportarà una escolarització compartida amb el centre educatiu en què l'alumne estigui escolaritzat i del qual continuarà depenent als efectes acadèmics i administratius. Així, l'alumnat ha de seguir la formació bàsica al centre educatiu i podrà participar en les activitats lectives complementàries i extraescolars del seu grup classe. Li computaran i certificaran com a hores lectives tot el temps que realitzi activitats en aquests programes. D'aquesta manera podrà certificar que ha acabat l'educació secundària obligatòria i, en el cas que hagi assolit els objectius mínims establerts, podrà obtenir el títol de graduat en educació secundària.
- L'alumnat que s'hagi acollit a aquests programes serà avaluat atenent a l'assoliment dels objectius generals d'etapa, els quals podran ser adaptats als seus coneixements i característiques.
- Aquests programes han de ser una mesura integradora d'acord amb les necessitats, els interessos i expectatives de l'alumnat amb situació de risc i/o conflicte social perquè pugui reinserir-se en els centres educatius i/o al món laboral.
- El centre anomenarà un tutor específic de l'alumnat del programa.
- Les activitats que desenvolupin tindran un caràcter globalitzador i pràctic i tindran prioritat les capacitats que facilitin els processos de maduració i equilibri personal, relacions interpersonals, assumpció de responsabilitats, etc.

3. Perfil de l'alumnat

- Només podrà ser aplicat a l'alumnat d'ESO que compleixi el perfil següent:
  - Tenir una edat compresa entre catorze i setze anys.
  - Presentar retard en els aprenentatges i tenir, de manera reiterada i contínua, desajustaments conductuals greus, absentisme injustificat o rebuig a l'escola que posin en perill la convivència en el centre.
  - Problemàtica social i/o familiar.

4. Accés i permanència

- L'equip docent de cada centre de secundària, d'acord amb el Departament d'Orientació, proposarà l'alumnat respectant el perfil indicat, i elaborarà l'adaptació curricular individualitzada, la programació d'horaris i les activitats educatives.

- La direcció del centre remetrà les peticions a la Direcció General d'Ordenació i Innovació, i elevarà al Servei d'Inspecció l'informe del Departament d'Orientació, després de demanar l'autorització dels pares de l'alumnat perquè participi en aquests programes.
- Els motius que poden causar baixa del programa socioeducatiu són el retorn al centre de procedència, haver complit setze anys, o tenir un absentisme injustificat d'un mes.
- La permanència del programa serà de dos cursos acadèmics com a màxim.

Tot i les intervencions i els projectes d'adaptació curricular diversos que desenvolupem al nostre centre per atendre la diversitat d'un sector d'alumnes que hi estan matriculats, ens adonarem que un grup d'al·lots i al·lotes, amb els recursos de què disposem, quedaven fora d'una intervenció educativa en l'àmbit escolar formal adequada a les seves necessitats. Les actuacions del centre, coordinades amb els serveis socials municipals, no aconseguien que aquests joves tinguessin un retorn a l'activitat acadèmica durador en el temps i la convivència dins l'aula era alterada greument quan assistien a classe. El centre no podia oferir una atenció individualitzada adaptada a les necessitats d'aquests alumnes.

L'IES Algarb participa en el programa PISE des del curs escolar 2002-2003, a partir del conveni signat dia 17 de desembre de 2002 entre la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, el consell insular d'Eivissa i Formentera i l'Ajuntament de la ciutat d'Eivissa. Té tres alumnes per curs ajustats al perfil que hem descrit anteriorment.

Érem conscients que, al nostre centre, al voltant de quinze o vint alumnes (4%) menors de setze anys, desmotivats, absentistes intermitents o crònics, amb comportament disruptiu a les aules sobretot de 2n d'ESO i majoritàriament al·lots, requerien respostes més individualitzades per promoure un procés de socialització i educació a partir dels seus interessos.

Aquests anys hem dissenyat projectes que combinen la feina en grup i tasques més individuals i pràctiques (aules taller exteriors al centre) amb les adaptacions curriculars corresponents.

La valoració que fem d'aquest programa és positiva, però insuficient, a causa de les necessitats que té el nostre centre pels motius següents:

Solament podíem derivar tres o quatre alumnes per curs. La localització geogràfica del centre (acollim alumnat de dos municipis, Eivissa i Sant Josep de sa Talaia) va dificultar inicialment el procés perquè el PISE acull preferentment l'alumnat del municipi d'Eivissa i limita el nombre d'alumnes que hi podem derivar, ja que solament contracten una treballadora social (consell insular) i una mestra (Conselleria d'Educació) per a tots els instituts del municipi d'Eivissa (Santa Maria, Sa Colomina, Isidor Macabich i Sa Blanca Dona). Per culpa d'aquestes mancances, una part de l'alumnat amb aquell perfil quedava al centre sense que els poguéssim aplicar mesures específiques d'atenció socioeducativa; simplement els podíem atendre mitjançant les mesures del PIE del centre, que eren clarament insuficients per a ells.

Això a banda, des que començarem a aplicar el programa, mai no ha començat coincidint amb el curs acadèmic (l'any que va començar més prest era a final de novembre), perquè hi ha descoordinació

amb la contractació del personal específic —una treballadora social (consell insular) i una mestra (Conselleria d'Educació). Aquest desajustament feia que molts d'alumnes que havien signat el consentiment de participació en el programa tinguessin una actitud més negativa en el centre mentre esperaven per incorporar-se al programa. Aquest curs 2007-2008, en concret, no hem pogut aplicar el programa perquè el consell insular no ha volgut aportar els recursos econòmics per contractar la treballadora social, tot i que la Conselleria d'Educació havia contractat la mestra a principi de setembre.

3.2. El programa d'intervenció socioeducativa Alter

El programa ALTER és considerat una modalitat del programa d'intervenció socioeducativa per a joves. Sorgeix com una iniciativa de pràctiques formatives en empreses (a diferència del PISE, que és un taller extern al centre i que es desenvolupa per aules) que tenen un caire preventiu i s'adreça a joves que tenen un risc elevat de fracàs escolar i problemes en l'àmbit social.

Aquestes pràctiques formatives s'entenen com a programes d'intervenció socioeducativa per a l'alumnat amb risc d'exclusió escolar i/o social, per al qual les mesures ordinàries i extraordinàries aplicades en els centres d'ensenyament secundari no han tingut els resultats esperats.

La naturalesa del programa radica a crear, planificar, promoure, implementar, gestionar, coordinar, executar i avaluar activitats orientades a les pràctiques formatives per a joves que tenen entre catorze i setze anys que tenen un conflicte social i/o fracàs escolar en l'àmbit de les Illes Balears. Nasqué com una iniciativa del Govern de les Illes Balears en col·laboració amb alguns ajuntaments i mancomunitats locals, i comptà amb el finançament, per a l'any 2005, de la Conselleria de Presidència i Esports, i, en el nostre cas, de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

Aquest curs 2007-2008 hem aplicat el programa ALTER gràcies al conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears, a través de la Direcció General de Menors i Família, i l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia. Considerem que és necessari continuar desenvolupant el programa ALTER a aquest municipi, atesos la gran acollida i els bons resultats que ha tingut a aquesta localitat els darrers anys.

Els aspectes principals d'aquest conveni son els següents:

1. El programa ALTER és impartit al municipi de Sant Josep de sa Talaia tindrà una capacitat màxima de set places.
2. L'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia té les obligacions següents:
  - a) Contractar un treballador social o treballadora que tingui la titulació d'educador social o que estigui habilitat per fer feina el temps que sigui necessari perquè el programa funcioni bé, i fer-se càrrec de les despeses que origini. Aquesta persona serà la responsable de cercar les empreses en què es desenvoluparà la unitat formativa, farà el seguiment de l'alumnat en aquestes empreses i l'avaluació contínua de la unitat formativa.

- b) Facilitar la participació de l'educador o educadora en les reunions de coordinació formatives.
- c) La unitat formativa ha de ser desenvolupada d'acord amb la normativa vigent de prevenció de riscos laborals.
- d) Posar a disposició de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears, a través de la Direcció General de Menors i Família, la documentació necessària per desenvolupar el conveni de manera correcta.

3. La Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears, a través de la Direcció General de Menors i Família, té les obligacions següents:

- a) Designar una persona coordinadora que sigui la responsable de fer l'avaluació, el seguiment i el control de les accions formatives derivades del conveni signat.
- b) Dur a terme la gestió administrativa i comptable que generi l'acció formativa. El conveni amb les empreses subvenciona amb quinze euros diaris l'assistència a l'alumne i n'assumeix les despeses de vestuari.
- c) Disposar d'una assegurança d'accidents i de responsabilitat civil per als menors o joves que participin en el taller.
- d) Redactar el projecte formatiu del taller i gestionar les adaptacions curriculars dels alumnes amb escolaritat compartida.
- e) Donar suport als professionals i als tècnics perquè puguin dur endavant la seva tasca.

4. Constituir una comissió de seguiment, formada per dues persones designades per la Consellera d'Afers Socials, Menors i Família, a proposta de la Directora General de Menors i Família. També hi han de participar el responsable de la unitat formativa i dues persones designades pel Batle de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia, una de les quals ha de ser l'educador o educadora social.

La comissió de seguiment ha de ser constituïda en el termini de trenta dies, comptadors a partir de l'endemà que signin el conveni, i s'ha de reunir a petició d'alguna de les parts, i, en tot cas, una vegada a l'any, preferentment en acabar l'any escolar.

Les funcions de la comissió de seguiment són:

- Resoldre els problemes d'interpretació i de compliment del conveni signat.
- Excloure de participar-hi els alumnes que acumulin faltes d'assistència i/o de puntualitat no justificades, que hagin mantingut una actitud incorrecta o que no hagin aprofitat el programa, sempre d'acord amb l'informe de l'educador supervisor del taller i del responsable de l'alumne en l'empresa on desenvolupa l'acció formativa, amb audiència prèvia a la persona interessada.

- Revisar anualment el funcionament dels serveis realitzats l'any anterior i l'eficàcia.

5. Els objectius específics, en els quals el programa pretén tenir una incidència especial, són els següents:

Objectius respecte de les institucions implicades:

- Afavorir la inserció d'aquest alumnat en el centre escolar i/o en la societat.
- Potenciar un desenvolupament satisfactori dels processos d'aprenentatge.
- Fer un seguiment, conjuntament amb els serveis socials del municipi i l'IES, de la situació familiar i social dels alumnes.

Objectius respecte dels alumnes:

- Potenciar l'autoestima i el desenvolupament de la dimensió socioafectiva de la personalitat d'aquests alumnes.
- Augmentar el desenvolupament d'habilitats, tant intel·lectuals com instrumentals i socials, centrant el treball, més que en l'adquisició de conceptes, en l'assimilació de continguts procedimentals i actitudinals.
- Assegurar l'adquisició d'hàbits bàsics de feina i el desenvolupament d'una disposició activa i positiva.
- Estimular la relació de grup, les relacions amb els professors i la família.
- Fomentar les capacitats bàsiques que permeten el desenvolupament integral de l'alumne.

L'IES Algarb participa en el programa ALTER, des del curs 2005-2006, juntament amb l'IES Sant Agustí, que també pertany al municipi de Sant Josep de sa Talaia. Aquest programa limita el nombre d'alumnes a set i que han de tenir entre catorze i setze anys, la qual cosa fa que siguin derivats entre tres i quatre alumnes per centre.

6. El procés que hem seguit per desenvolupar el programa en el nostre centre el podem resumir en els punts següents:

A. Procés de selecció de l'alumnat a l'IES Algarb

L'equip docent dels nivells educatius de 1r, 2n i 3r d'ESO, d'acord amb el Departament d'Orientació, proposa l'alumnat ajustat al perfil següent:

- Tenir una edat compresa entre els catorze i els setze anys.
- Presentar absentisme injustificat i/o rebuig envers la institució escolar.
- No tenir cap motivació envers l'ensenyament, presentar desfasament curricular greu i que necessiti, per tant, una adaptació significativa del currículum.
- Tenir problemes d'adaptació al grup classe.
- Adoptar conductes agressives envers companys i/o professors.

A causa de la limitació de places (tres o quatre), l'orientador del centre, el tutor de cada alumne proposat i el cap d'estudis analitzen cas per cas i fan una primera selecció d'acord amb els criteris següents:

- Haver treballat, almenys durant un curs acadèmic, amb l'alumne mesures curriculars (programa

de compensació educativa), però que la intervenció no hagi tingut èxit, de manera que persisteixi el risc d'abandonament prematur del sistema educatiu.

- Que l'alumne tingui un nivell d'autoestima i un autoconcepte baixos.
- Que la família s'impliqui poc per millorar la situació d'inadaptació de l'alumne al centre o bé que no aconsegueixi que millori.
- L'alumne ha de manifestar que vol participar en tallers més pràctics que l'apropin al món laboral i ha de manifestar compromís personal i de la família que els aprofitarà.
- L'alumne ha de tenir expedient obert als Serveis Socials d'Atenció Primària o a altres serveis d'atenció als menors en situació de risc escolar i/o social.

B. Informació als alumnes proposats i als pares

Citem els pares i alumnes que hem seleccionat i els expliquem les característiques del programa. En concret, remarcuem els aspectes següents:

- a) La situació escolar de l'alumne, les actuacions que han fet i les conseqüències que poden derivar-ne si no adopten aquestes mesures socioeducatives transitòries i extraordinàries.
- b) Es tracta d'una mesura «flexible» i adaptada individualment als interessos de cada alumne en concret. A tots els efectes acadèmics i administratius, l'alumne pertany al centre i, si no s'hi adapta, ha de tornar a l'ensenyament reglat (centre) i acollir-se a les adaptacions curriculars previstes al PIE del centre.
- c) La durada és d'un curs per a l'alumnat de quinze anys i fins a dos per al de catorze.
- d) Pretenem que l'alumne, en complir setze anys, pugui incorporar-se a un programa de garantia social (el curs que ve, PQPI) o al món laboral amb una experiència i maduresa emotiva i social que el facin tenir possibilitats d'èxit, a la vegada que evitem el risc d'exclusió social. Remarcuem que acabar el programa no significa que l'alumne hagi obtingut el títol de graduat en educació secundària.
- e) Podem excloure l'alumne del programa perquè acumuli assistència injustificada, hagi robat o hagi tingut un comportament inadequat en l'empresa on segueixi la formació específica, que, a més, haurà elegit ell.
- f) L'actuació socioeducativa ALTER es fonamenta en unitats formatives alternatives que s'organitzen en les unitats didàctiques següents:
  - Unitats didàctiques d'ensenyament de les àrees transversals. A càrrec de l'educadora social contractada per l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia. Es desenvolupen a les instal·lacions del nostre centre.
  - Unitat didàctica d'ensenyament d'àrea de formació bàsica. A càrrec del professorat del centre, preferentment del Departament d'Orientació. La localització del centre (es necessita transport per arribar-hi) fa concentrar en un dia a la setmana les dues unitats didàctiques anteriors.

- Unitat didàctica d'ensenyament d'àrea de formació específica. La supervisa la treballadora social i es desenvolupa els altres quatre dies de la setmana en empreses relacionades amb els interessos que tingui l'alumne.
- g) Informem els pares interessats que el nombre de places és limitat i que no podem garantir que el seu fill serà seleccionat finalment.
- h) Deixem un temps de reflexió (com a mínim, un parell de setmanes). Passat aquest temps, concretem una altra cita amb l'orientador del centre per resoldre dubtes i expressar per escrit que tant els pares com l'alumne accepten participar en el programa. Aquest consentiment els compromet a participar en el seguiment (assistir a les entrevistes per ser informats del desenvolupament del programa) i que l'alumne continuï el programa fins al final del curs escolar, encara que hagi complit els setze anys, si l'informe és positiu.

C. Derivar l'alumnat

Dels candidats seleccionats, els quals han expressat per escrit la conformitat a participar en el programa ALTER, l'orientador del centre n'elabora l'informe psicopedagògic.

- a) L'informe psicopedagògic recull com a mínim els punts següents:

Dades personals

Desenvolupament general

Història escolar

Dificultats d'aprenentatge detectades

Suports i mesures de reforç adoptades

Nivell de competència curricular i estil d'aprenentatge

Trets rellevants de la seva personalitat

Interessos acadèmics i professionals

Activitats d'oci i temps lliure

Intervencions d'altres serveis o entitats

- b) Justificació de la proposta d'escolarització compartida en el programa. Ha d'aportar els indicadors d'una possible situació de risc.

- c) Aspectes que han de ser prioritaris de la proposta del pla d'actuació per compensar les dificultats d'adaptació escolar de l'alumne.

- d) Proposta d'horaris d'escolarització compartida

- e) Signatura del psicopedagog i data

- El director del centre elabora un informe per a cada un dels alumnes que han estat seleccionats. Aquest informe especifica les actuacions i mesures prèvies adoptades pel centre i els motius pels quals demanen la proposta d'escolarització compartida ALTER.
- L'informe i la sol·licitud del director, juntament amb l'informe psicopedagògic, són remesos a la

Direcció General d'Ordenació i Innovació i a l'inspector del centre, que ha de fer un informe favorable de la proposta.

- Per últim, l'educadora social de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia s'entrevista amb els alumnes i famílies que tenen un informe favorable d'inspecció per a la selecció definitiva, ja que les places són limitades. Els criteris de selecció els estableix l'equip del programa ALTER i la coordinadora els explica a l'educadora social que els ha d'aplicar. Aquests criteris de selecció són els següents:
  - L'alumne manifesta la voluntat de participar en tallers més pràctics que l'apropin al món laboral i fa constar el compromís personal i de la família que els aprofitarà.
  - L'alumne ha de tenir expedient obert als serveis socials d'atenció primària o a altres serveis d'atenció als menors en situació de risc escolar i/o social.
  - Una valoració general de la situació que faci pensar que l'alumne aprofitarà el programa.

En cap cas no valorarem:

- Alumnes que tinguin diagnosticats problemes de salut mental
- Alumnes que tinguin deficiències psíquiques lleugeres o severes
- Alumnes que hagin comès actes delictius contra la comunitat educativa
- Alumnes que presentin impossibilitat prèvia que els impedeixi concloure el programa.
- Alumnes sotmesos a mesures judicials quan posin en perill la integritat física i patrimonial del programa

D) Desenvolupament del programa

- A cada alumne que ha estat seleccionat —d'acord amb el que disposa el RD 696/1995 de 28 d'abril d'ordenació de l'educació d'alumnes de NEE i l'OM de 14 de febrer de 1996— li obrim un document individualitzat d'adaptació curricular.
- El centre nomena el tutor/tutora que li ha de fer classe. Fins ara, el centre sempre ha assignat la mestra d'atenció a la diversitat (compensació educativa), que ja coneix l'alumne (li ha fet classe l'any anterior, com a mínim).
- L'alumne està inscrit en un grup de referència, al qual s'incorpora a principi de curs fins que comença el programa i al qual ha de tornar en cas que abandoni el programa. L'alumne pot participar en les activitats complementàries que desenvolupi la seva classe, com ara les activitats de final de trimestre i aquelles en què l'alumne manifesti interès i/o motivació especial, sempre que els tutors assignats pel centre (específic per a l'alumnat ALTER i el del grup classe) hi estiguin d'acord. Aquest consentiment depèn de l'avaluació positiva que fem de l'alumne en el programa.
- L'actuació socioeducativa ALTER comença, com a mínim, vint dies després que hagi començat el curs escolar per fomentar la sociabilitat de l'alumne en el grup de referència que té assignat.

El curs 2007-2008 l'hem organitzat de la manera següent:

- a) Unitats didàctiques d'ensenyament de les àrees transversals. A càrrec de la treballadora social contractada per l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia. Les hem dutes a terme en les instal·lacions del nostre centre i hem treballat habilitats socials, prevenció de drogoaddicció, estratègies de

motivació i autoestima, prevenció de malalties de transmissió sexual, responsabilitats familiars, educació ambiental i vial, i prevenció de riscos laborals, entre d'altres.

- b) Unitat didàctica d'ensenyament de l'àrea de formació bàsica. L'hem desenvolupada en el nostre centre amb un grup específic de compensació educativa (PISE i ALTER), ja que l'experiència de retornar l'alumne un dia a la setmana al grup de referència que té assignat des de principi de curs no permetia que féssim el seguiment adequat de l'adaptació curricular de formació bàsica i, per contra, moltes de vegades sorgien problemes disciplinaris a l'aula. Hem de pensar que el centre deriva a l'ALTER alumnes que tenen un desfasament curricular molt greu i que necessiten adaptacions curriculars significatives, i com a últim recurs. El professorat, preferentment del Departament d'Orientació (AD,CT,SL,AP), imparteix les classes. Fa feina per àmbits (sociolingüístic i científic) amb una metodologia activa i participativa. Aquest curs hem incorporat una hora setmanal d'activitats pràctiques enmig dels dos àmbits (educació física, taller d'artesanía i taller d'educació per la salut) que imparteixen de manera rotatòria els departaments d'Educació física, cicle formatiu de la família professional de sanitària i educació plàstica, a càrrec d'hores sobrants d'aquests departaments. D'aquesta manera, intentem mantenir la motivació de l'alumnat, que normalment es cansa o ràpidament perd l'interès per qualsevol activitat.

La localització del centre (necessitat de transport per arribar-hi) fa concentrar en un dia a la setmana les dues unitats didàctiques anteriors.

Aquest curs les hem desenvolupades els dimecres en l'horari següent:

DIMECRES de 8.15h a 14.15h

8.15- 9.10h		10.20 -11.15h	11.15-12.10h		12.10-14.15
Aules: Laboratori i aula d'informàtica	Esplai	Aules: Educació plàstica, Gimnàs i laboratori	Aula: Biblioteca	Esplai	Aula Classe d'audiovisuals
Àmbit científic		Activitats pràctiques	Àmbit sociolingüístic		Àrees transversals i habilitats socials
PROFESSORAT A. D. (Dep. d'Orientació)		PROFESSORAT Departaments didàctics	PROFESSORAT A. D. (Dep. d'Orientació)		PROFESSORAT Educatore social

A. D.: mestra d'atenció a la diversitat (compensació educativa).

- c) Unitat didàctica d'ensenyament d'àrea de formació específica. L'hem desenvolupada els altres quatre dies de la setmana en empreses i l'horari ha estat de 8.15h a 14.15h. L'alumne tria aquesta unitat en funció dels seus interessos i motivacions. La treballadora social de l'Ajuntament ha cercat les empreses, ha establert els convenis i assegurances necessaris d'acord amb la normativa vigent i ha fet el seguiment setmanal de la formació i adaptació de l'alumne en el centre de treball. Les àrees de formació més demandades fins ara han estat: automoció i mecànica, fusteria d'alumini, instal·lació i reparació de sistemes de fred i calor, i electricitat. Aquests tres anys solament hem derivat al·lots.

El full de seguiment setmanal de l'empresa específica:

FULL DE SEGUIMENT D'EMPRESES. PROGRAMA ALTER

Alumne/a ..... Setmana del ..... al ..... de 200 .....

CONTROL	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
PUNTUALITAT					
COMPORAMENT					
APRENTATGE I APROFITAMENT					

Signatura del responsable de l'empresa

ÍTEMS: dolent, regular, bo, molt bo

E) Avaluació de l'alumnat ALTER

El fet que desenvolupem en el nostre centre les dues unitats didàctiques (transversal i bàsica) fa possible que l'educadora social, el professorat del centre que fa classe a aquests alumnes, l'orientador i l'equip directiu facin el seguiment setmanal dels alumnes inscrits a l'ALTER

Cada tres mesos programem una sessió d'avaluació, a la qual assisteix tot el professorat implicat, l'orientador del centre i la cap d'estudis. Fem l'avaluació qualitativament i quantitativament alumne per alumne, i elaborem l'informe d'avaluació. Convoquem els pares i l'alumne, i la tutora del programa i l'educadora social informen de l'evolució de l'alumne en el programa. Posteriorment lliurem en mà l'informe d'avaluació i de qualificació. Aquest informe és el següent:

IES ALGARB

Ctra. de l'Aeroport, km 3
07817 St. Jordi de ses
Salines
EIVISSA

☎ 971 30 6866
971 30 68 12
FAX: 971 392112

INFORME D'AVALUACIÓ PROGRAMA D'ESCOLARITZACIÓ COMPARTIDA ALTER

ALUMNE:

DATA DE NAIXEMENT:

SITUACIÓ ESCOLAR ACTUAL:

TRIMESTRE:

Indicadors d'avaluació:

Assistència	A l'institut	A l'empresa
Nombre d'hores faltades sense justificar		
Nombre d'hores faltades justificades		
Nombre de vegades que ha arribat tard		
Compareixences davant el responsable del curs		

Hàbits de feina	A l'institut	A l'empresa
Demostra interès, participació i motivació		
És responsable		
Fa feina amb autonomia		
Fa sempre les tasques que li encomanen		
Demana més feina quan ha acabat l'encomanada		
Té cura del material		

Adaptació escolar	A l'institut	A l'empresa
Té bona relació amb els companys		
Té bona relació amb els professors		
Té una imatge positiva d'ell mateix		
Respecta les normes de convivència		

Assoliment dels objectius	A l'institut	A l'empresa
Assolirà els objectius del curs		
S'ha d'esforçar més per assolir els objectius		
Pot tenir dificultats per assolir els objectius		

OBSERVACIONS:

IES ALGARB

Ctra. de l'Aeroport, km 3
07817 St. Jordi de ses Salines
EIVISSA

☎ 971 30 68 66
971 30 68 12
FAX: 971 39 21 12

NOTES PER ÀREES**PROGRAMA ALTER-EMPRESA**

Formació bàsica per l'ocupació	
Habilitats socials a l'empresa	

PROGRAMA ALTER-INSTITUT

Àmbit científicopràctic	
Àmbit sociolingüístic	
Educació física	
Educació per la salut	
Taller d'artesanía	
Formació d'àrees transversals	
Habilitats socials	

OBSERVACIONS:

Sant Jordi de ses Salines, dia ___ de/d' _____ de 20__

Educador del Programa ALTER

Tutor/a del Programa ALTER

A mitjan més de juny es reuneix la comissió d'avaluació del programa, formada per la coordinadora del programa, l'educadora social, el director, l'orientador i la tutora del centre, i elaboren l'informe individual final de cada alumne amb l'especificació de l'assoliment o no de cada unitat del programa. Aquest informe final és el següent:

IES ALGARB
 Ctra. de l'Aeroport, km 3
 07817 Sant Jordi de ses Salines
 (EIVISSA)
 Tel.: 971 30 68 66

IES ALGARB

ACTA EXTRAORDINÀRIA PROGRAMA ALTER

ALUMNE:

DATA DE NAIXEMENT:

SITUACIÓ ESCOLAR ACTUAL: ..... ESO (ESCOLARITZACIÓ COMPARTIDA)

Exposa que l'alumne forma part del programa d'intervenció socioeducativa per a joves ALTER. Té una durada de 9 mesos per al curs 20 -20 .

Assignatures i qualificacions obtingudes:

Àrea	Qualificació
ÀMBIT CIENTIFICOPRÀCTIC	
ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC	
EDUCACIÓ FÍSICA	
EDUCACIÓ PER LA SALUT	
TALLER D'ARTESANIA	

Programa ALTER:

Àrea	Qualificació
Àrea de formació específica: taller	
Formació àrees transversals	
Habilitats socials	

OBSERVACIONS:

.....
 .....
 .....
 .....

Sgt.   Sgt.   Sgt.   Sgt.
 El director/a   Coordinadora   L'orientador   La tutora
    Programa ALTER

Sant Josep de ses Salines, ... de juny de 20.....

IES ALGARB
 Ctra. de l'Aeroport, km 3
 07817 Sant Jordi de ses Salines
 (EIVISSA)
 Tel.: 971 30 68 66

IES ALGARB

ACTA EXTRAORDINÀRIA PROGRAMA ALTER

ALUMNE:

DATA DE NAIXEMENT:

SITUACIÓ ESCOLAR ACTUAL: ..... ESO (ESCOLARITZACIÓ COMPARTIDA)

S'exposa que l'alumne forma part del programa d'intervenció socioeducativa per a joves ALTER. T una durada de 9 mesos per al curs 20 -20 .

Assignatures i qualificacions obtingudes:

Àrea	Qualificació
ÀMBIT CIENTIFICOPRÀCTIC	
ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC	
EDUCACIÓ FÍSICA	
EDUCACIÓ PER LA SALUT	
TALLER D'ARTESANIA	

Programa ALTER:

Àrea	Qualificació
Àrea de formació específica: taller	
Formació àrees transversals	
Habilitats socials	

OBSERVACIONS:

.....
 .....
 .....
 .....

Sgt.
 El director/a

Sgt.
 La coordinadora
 Programa ALTER

Sgt.
 L'orientador

Sgt.
 La tutora

Sant Josep de ses Salines, ... de juny de 20 .

F) VALORACIÓ DEL PROGRAMA ALTER

Al nostre centre hem desenvolupat el programa ALTER els darrers tres anys. Cada any solament hi hem pogut enviar tres alumnes i cada curs l'ha abandonat un. En tots els casos, han estat alumnes de 2n d'ESO i de 1r d'ESO que han repetit, i mai no hi hem derivat cap alumne que s'hagi tornat incorporar al centre. Els alumnes seleccionats han estat un curs com a mínim a l'institut i els hem fet un seguiment individualitzat amb les mesures i els recursos de què disposem per atendre la diversitat.

Tots ells han passat tres processos de selecció: equips educatius, departament d'orientació i educadora social del programa.

Les places vacants que deixa l'alumnat que abandona el programa han estat reemplaçades per d'altres ràpidament (que n'havien quedat fora a causa de la limitació de places).

Hem de tenir en compte que el perfil d'aquest alumnat és força complicat, es cansa ràpidament i moltes de vegades rebutja l'autoritat i les responsabilitats.

Les causes principals d'abandonament han estat:

- Complir setze anys i demanar la baixa voluntària per incorporar-se al món laboral.
- Absentisme injustificat als mòduls de formació específica.
- Alteració greu de les normes de convivència del centre.

No obstant això, la valoració que en fem es positiva, el 44% assoleix els objectius del programa i, en tots els casos, estem satisfets principalment dels aspectes següents:

- Hem aportat, a l'alumnat amb una problemàtica greu d'inadaptació escolar, amb desmotivació forta, problemes d'aprenentatge, absentisme i en alguns casos provocadors de conflictivitat dins l'aula, la possibilitat de tenir una atenció individualitzada, més pràctica i flexible d'acord amb els interessos que ells han expressat, a la vegada que hem millorat la convivència i el funcionament normal de l'aula i del centre.
- L'alumnat derivat ha aprofitat sobretot la part formativa a les empreses, s'ha apropat al món laboral i alhora ha adquirit més confiança en si mateix (adquisició d'hàbits bàsics de feia, el desenvolupament d'una disposició activa i responsable), però sobretot hi ha assistit amb regularitat, cosa que no havíem aconseguit amb les mesures ordinàries d'atenció a la diversitat del centre. Tot i això, en cap cas l'alumnat que ha finalitzat amb èxit el programa no s'ha reincorporat a l'ensenyament secundari ni a cap programa de garantia social.
- Hem aconseguit la col·laboració i implicació activa de les famílies que han donat suport i s'han fet corresponsables de l'evolució dels seus fills en el programa ALTER.
- L'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia s'hi ha implicat per conèixer i aportar solucions efectives, amb la col·laboració del centre educatiu, per reduir l'absentisme escolar i prevenir l'exclusió social amb la potenciació dels serveis socials.

Adjuntem les dades més significatives del programa en el nostre centre:

	Curs 2005-2006	Curs 2006-2007	Curs 2007-2008
Nombre d'alumnes derivats	3	3	3
Edat	15 anys	15 anys	15 i 14 anys
Alumnes que abandonen el programa abans de finalitzar-lo	1	1	1
Causa principal d'abandonament del programa:	Complir 16 anys. Expedient disciplinari en el centre	Complir 16 anys. Contracte de treball en l'empresa on fa la formació	Alumne de 14 anys. Absentisme a l'empresa injustificat
La vacant és coberta per un altre alumne del centre	sí	sí	sí
Els alumnes que assoleixen els objectius de la unitat formativa en l'empresa	3	2	3
Els alumnes que assoleixen els objectius de les unitats formatives en el centre	1	1	2
Els alumnes que assoleixen els objectius del programa	1	1	2

Per al curs 2008-2009 hem proposat quatre alumnes: una al·lota —per primera vegada— i tres al·lots, un dels quals serà el segon any que participarà en el programa ALTER. Tots ells han repetit 1r ESO en el Programa de compensació educativa i es matricularan a 2n.

3.3. Perspectives i futur dels programes d'intervenció socioeducativa

Malgrat els esforços que fem els centres per atendre la diversitat i reduir la conflictivitat —que en molts de casos són el resultat de la inadaptació i objecció escolar—, hi ha un sector d'alumnes d'edats compreses entre els catorze anys i els setze, afortunadament baix, que són incapaços de seguir l'ensenyament reglat de l'ESO. Necessiten una formació més professionalitzadora que els posi en contacte amb una empresa relacionada amb els seus interessos i que els motivem a la vegada que els oferim una atenció individualitzada. Creiem que els programes de qualificació i iniciació professional (PQPI) podran incloure solament una part d'aquest alumnat amb èxit. Hem de tenir en compte que l'alumnat fortament desmotivats rebutja l'autoritat del professorat i les classes de formació bàsica amb una metodologia que, encara que sigui dinàmica, tingui uns objectius encaminats a l'adquisició de competències bàsiques per possibilitar la superació de les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà.

Els programes d'intervenció socioeducativa han de ser vists com una mesura excepcional que permet donar l'oportunitat a l'alumnat amb risc elevat d'abandonament escolar i d'exclusió social de realitzar pràctiques formatives en empreses, apropar-lo al món laboral d'una manera guiada, fomentar la seva autoestima i els seus valors a través de la formació en àrees transversals i bàsiques d'una manera totalment flexible. De cap manera han de ser considerats una sortida marginal del sistema educatiu, ja que l'alumne pot tornar de manera voluntària a l'ensenyament —per exemple, en un programa d'iniciació i qualificació professional inicial, escola d'adults i/o escoles tallers— quan hagi assolit la maduresa i confiança suficient en les seves possibilitats per assimilar els continguts bàsics i obtenir el títol d'educació secundària o superar les proves d'accés a un cicle formatiu de grau mitjà.